

ІНФОРМАЦІЯ

про діяльність Інституту державного управління у сфері цивільного захисту з організаційного та науково-методичного керівництва навчально-методичними центрами сфери цивільного захисту у 2016 році

З урахуванням вимог пункту 3 Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту (постанова Кабінету Міністрів України від 23.10.2013 № 819) щодо виконання Інститутом державного управління у сфері цивільного захисту (далі - Інститут) функцій головного навчально-методичного центру сфери цивільного захисту та відповідно до пункту 15 Типового положення про територіальні курси, навчально-методичні центри цивільного захисту та безпеки життєдіяльності (наказ МВС України від 29.05.2014 № 523, зареєстрований в Мін'юсті України 13 червня 2014 р. за № 624/25401), Статуту Інституту (наказ ДСНС України від 02.03.2015 №120) щодо організаційного та науково-методичного керівництва навчально-методичними центрами сфери цивільного захисту здійснено наступні заходи.

Під час перевірки ДСНС України територіальних підсистем єдиної державної системи цивільного захисту Дніпропетровської та Запорізької областей вивчено стан підготовки керівного складу місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, на яких покладено завдання із координації дій та управління на регіональному і місцевому рівнях та населення способам захисту в разі виникнення надзвичайних, несприятливих побутових або нестандартних ситуацій.

Проведено аналіз відповідності чинному законодавству завдань і функцій, що належать до сфери повноважень Навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Луганської області для їх подальшого врегулювання.

Прийнято участь у проведенні спеціальних об'єктових навчань (тренувань) з питань цивільного захисту, які є основною і найбільш ефективною формою всебічної підготовки, вдосконалення знань, умінь і навичок персоналу підприємств з питань захисту від надзвичайних ситуацій у Харківській та Черкаській областях. Навчання здійснені за методичного супроводу відповідних навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту згідно з порядком, визначеним наказом МВС України від 11 вересня 2014 р. № 934.

Обговоренню шляхів вирішення проблемних питань щодо організації діяльності навчально-методичних центрів з методичного супроводу суб'єктів господарювання, що проводять навчання населення діям у надзвичайних, аварійних ситуаціях та в умовах терористичного акту, сприяла участь у семінарі-практикумі з заступниками начальників навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту та завідувачами методичних кабінетів, що відбувся в м. Львів.

Спільно з представниками навчально-методичних центрів цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Київської, Рівненської областей та міста Києва на семінарах і тренінгах в Інституті обговорено питання побудови системи внутрішнього контролю за Європейською моделлю COSO, організованого в рамках пілотного проекту за сприянням Міністерства фінансів

Королівства Нідерланди та ДСНС України, Державного внутрішнього фінансового контролю Державної аудиторської служби України.

За дорученнями ДСНС України Інститутом здійснюється надання допомоги навчально-методичним центрам сфери цивільного захисту у вирішенні проблемних питань, пов'язаних зі зверненнями працівників центрів до Голови ДСНС України. За звітний період відповідна допомога надавалась центрам Черкаської та Запорізької областей. За результатами проведеної роботи спірні питання врегульовано та проінформовано керівництво ДСНС України у встановленому порядку.

На виконання наказу ДСНС України від 13.06.2016 № 290 “Про затвердження Переліку звітних документів та інших видів інформації з питань освітньої діяльності навчальних закладів цивільного захисту та строків їх подання” та доручення Департаменту організації заходів цивільного захисту від 20.09.2016 № 16-687/01 “Про організацію взаємодії” здійснюється збір, аналіз та узагальнення інформації про результати освітньої діяльності навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту та надання зведених даних до ДСНС України.

З метою якісного виконання основних Статутних завдань та ефективного розподілу людських та фінансових ресурсів Інститутом розроблено та направлено на погодження до Департаменту організації заходів цивільного захисту проект Плану заходів з організаційного та науково-методичного керівництва навчально-методичними центрами сфери цивільного захисту, що здійснюються Інститутом на 2017 рік та проект методичних рекомендацій щодо проведення моніторингу якості освітньої діяльності територіальних курсів, навчально-методичних центрів цивільного захисту та безпеки життєдіяльності.

З метою підвищення рівня професіоналізму, здатності компетентно впроваджувати новітні освітні технології і сприяти інноваційним процесам Інститутом запроваджено короткострокове підвищення кваліфікації з питань цивільного захисту педагогічних працівників навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту за 72 годинною навчальною програмою.

На виконання однойменного наказу ДСНС України (від 18.02.2016 № 77) та відповідного плану-графіку і розроблених Інститутом та погоджених встановленим порядком із заінтересованими структурними підрозділами апарату ДСНС України навчальних (робочих навчальних) програм у звітному році підвищили кваліфікацію 61 педагогічний працівник навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту, з яких:

“начальники циклів практичної підготовки” (6 осіб);

“викладачі” (19 осіб);

“завідувачі (заступники завідувачів) обласних курсів удосконалення керівних кадрів” (18 осіб);

“завідувачі обласних методичних кабінетів, методисти” (18 осіб).

Залучення слухачів до участі у проведенні спеціального об'єктового навчання з питань цивільного захисту в Київському механіко-технологічному коледжі надало змогу закріпити на практиці здійснення методичного супроводу навчання, вивчити кращий досвід роботи штабу та евакуаційної комісії умовах, наближених до реальних. В рамках короткострокового підвищення кваліфікації

практичні заняття проводились на базі пожежно-випробувального полігону Українського науково-дослідного інституту цивільного захисту, захисної споруди Подільської районної державної адміністрації м. Києва, Акціонерного товариства “Імперіал Тобакко Продакшн Україна”, державного підприємства “Мобільний рятувальний центр”, Державного центру управління в надзвичайних ситуаціях ДСНС України та комунального підприємства. У проведенні практичних занять взяв участь головний редактор науково-виробничого журналу “Пожежна та техногенна безпека” Городецький В.Я.

Завершальним етапом короткострокового підвищення кваліфікації стало проведення засідань круглих столів з актуальних питань, зокрема щодо визначення шляхів удосконалення професійної компетентності педагогічних працівників навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту. Зі змістовними та ґрунтовними доповідями виступали представники навчально-методичних центрів Житомирської, Запорізької, Кіровоградської, Київської, Полтавської, Херсонської та Хмельницької областей.

За активну участь та проявлену ініціативу під час навчальних занять та засідань круглого столу листом подяки Інституту відзначено наступних педагогічних працівників навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту:

Бетіна Віктора Івановича – Херсонська область;
Дроговоза Юрія Борисовича – Черкаська область;
Лабузну Лію Важаївну – Житомирська область;
Литвин Тетяну Миколаївну – Полтавська область;
Мозоля Богдана Дмитровича – Львівська область;
Мосолова Олександра Олександровича – Хмельницька область;
Шевченка Леоніда Володимировича – Кіровоградська область.

З метою забезпечення відповідного рівня компетентності педагогічних працівників навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту Інститутом здійснено вивчення потреби у короткостроковому підвищенні кваліфікації педагогічних працівників центрів на 2017 рік, підготовлено відповідний проект плану-графіку для подальшого затвердження у встановленому порядку.

Для забезпечення стимулювання цілеспрямованого і безперервного зростання професійної майстерності, розвитку творчої ініціативи та відповідно до Плану роботи атестаційної комісії ДСНС України з атестації педагогічних працівників навчальних закладів, навчально-методичних центрів цивільного захисту та безпеки життєдіяльності на 2015/2016 навчальний рік Інститутом здійснено організаційне забезпечення проведення засідань атестаційної комісії з атестації педагогічних працівників. Атестації підлягало 45 педагогічних працівників, з яких 40 успішно пройшли атестацію відповідно до клопотань атестаційних комісій I рівня. Відмовлено у присвоєнні педагогічних звань:

“старший викладач” - 2 педагогічним працівникам з Рівненської та Харківської областей;

“викладач-методист” - 2 педагогічним працівникам з Харківської та 1 працівнику з Чернігівської області.

За підсумками роботи комісії підготовлено проект наказу ДСНС України про результати атестації педагогічних працівників навчальних закладів, навчально-методичних центрів цивільного захисту та безпеки життєдіяльності за 2015/2016 навчальний рік, оформлено атестаційні листи та підготовлено проект наказу про проведення атестації педагогічних працівників навчальних закладів, навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту у 2016/2017 навчальному році.

Відповідно до листа Департаменту персоналу ДСНС України від 30.06.2016 № 28-307/01 “Про результати проведення атестації педагогічних працівників навчальних закладів” підготовлено проект Методичних рекомендацій з питань організації та проведення атестації педагогічних працівників навчальних закладів, навчально-методичних центрів цивільного захисту та безпеки життєдіяльності областей, м. Київ.

З метою наукового забезпечення діяльності навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту в рамках виконання плану наукової і науково-технічної діяльності Інститутом виконуються дослідження за наступними темами:

“Формування професійної компетентності педагогічних працівників навчально-методичних центрів цивільного захисту та безпеки життєдіяльності” (науково-дослідна робота, шифр – “Компетентність”, № 0116U002992);

“Створення бази даних інформаційних ресурсів системи підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях” (дослідно-конструкторська робота шифр – “Інформаційне забезпечення” РК № 0116U002991).

За науково-дослідною темою “Формування професійної компетентності педагогічних працівників навчально-методичних центрів цивільного захисту та безпеки життєдіяльності” за звітний період досліджено сутність та зміст поняття професійної компетентності, проаналізовано існуючі методики і визначено науково-теоретичні та концептуальні засади формування професійної компетентності педагогічних працівників. Проаналізовано чинники, що впливають на формування професійної компетентності та визначено форми і методи підвищення рівня професійної компетентності педагогічних працівників навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту. Досліджено інноваційні освітні технології, інтерактивні методи навчання, що впливають на формування професійної компетентності. Узагальнено нормативно-правові вимоги до забезпечення необхідної професійної компетентності педагогічних працівників. За результатами дослідження підготовлено проект Методичних рекомендацій з формування професійної компетентності педагогічних працівників навчально-методичних центрів цивільного захисту та безпеки життєдіяльності за методом аналізу конкретних навчальних ситуацій (case-study).

За результатами анкетування педагогічних працівників, проведених під час проходження навчання, вивчено рівень їх обізнаності в професійній сфері та визначено шляхи вдосконалення навчального процесу. Результати проведеного анкетування педагогічних працівників використані в наукових дослідженнях Інституту.

В рамках виконання дослідно-конструкторської роботи “Створення бази даних інформаційних ресурсів системи підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях” за звітний період проведено теоретичний аналіз проблеми створення, впровадження та адаптації інформаційних технологій в системі підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях. Досліджено структуру та основні завдання системи підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях. Проведено аналіз нормативно-правових актів та наукової літератури з проблем інформаційного забезпечення державного управління та вивчено сучасний стан інформаційного забезпечення системи підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях. Розроблено базу даних інформаційного забезпечення системи підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях та проведено роботу щодо узагальнення фото-, відеоматеріалів досвіду роботи органів і підрозділів ДСНС України. Триває робота щодо створення бази даних інформаційного забезпечення системи підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях.

Незважаючи на ґрунтовні дослідження питань щодо вироблення уніфікованих підходів до організації навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, а також організаційного та науково-методичного керівництва діяльності навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту не втратили своєї актуальності, а ще більш загострилися. Донині залишаються спірними питання методичного супроводу організації заходів практичної підготовки на суб'єктах господарювання та питання реалізації основних заходів цивільного захисту в умовах реформування територіальної організації влади в Україні. У зв'язку з цим виникає необхідність дослідження цих питань на науковому рівні та подальшого впровадження результатів дослідження в роботі центрів.

Перспективними напрямками подальших наукових досліджень є забезпечення методичного супроводу проведення підприємствами, установами та організаціями спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту та навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях.

За результатами проведених наукових досліджень підготовлено 3 статті та 20 тез доповідей для науково-практичних конференцій (з них 8 за міжнародною участю та 4 що проводились в Республіці Білорусь, Грузії, Польщі та Словачькій Республіці).

З метою методичного забезпечення освітньої діяльності підготовлено “Практичний poradnik з реалізації основних заходів цивільного захисту в умовах реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні” в рамках реалізації ДСНС України Пілотного проекту щодо організації заходів цивільного захисту населення територіальних громад, Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 року № 333-р.

Практичний poradnik відображає головні завдання об'єднаних територіальних громад з питань цивільного захисту, містить зразки типових документів, алгоритмів дій, варіанти рішень місцевих рад та виконавчих

органів, що може бути використано керівним складом і фахівцями, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів цивільного захисту.

Навчально-методична цінність запропонованого Практичного poradnika визначається тим, що останнім часом відчувається необхідність у сучасних навчальних матеріалах, спрямованих на ефективне функціонування системи цивільного захисту у новостворених територіальних громадах, забезпечення своєчасного реагування на надзвичайні ситуації.

Оформлено уніфіковані державні та бібліографічні коди на рукописи електронних видань монографії “Теоретичні та організаційні методичні засади проектування освітньої діяльності навчально-методичних центрів”, Методичного poradnika з основних видів освітньої діяльності навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту, Довідника кваліфікаційних вимог до керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту.

Для забезпечення ефективності навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях складено Рекомендаційний опис документів з питань цивільного захисту, які мають бути в департаментах (управліннях, відділах, секторах) обласних, районних державних адміністраціях, міських виконавчих комітетах, навчальних закладах та управліннях (відділах) освіти. Зазначений опис розміщено на веб-сайті Інституту.

З метою надання допомоги педагогічним працівникам навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту у підвищенні їх компетентності у знанні основних нормативно-правових актів у сфері цивільного захисту Інститутом розроблено та направлено до центрів Збірник нормативно-правових актів, які регламентують діяльність навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту (загальним обсягом понад 900 сторінок), який складено у формі електронного підручника, що забезпечує зручність та оперативність роботи з нормативно-правовими документами.

Розроблені навчальні та науково-методичні матеріали розміщені в депозитарії електронної бібліотеки Інституту та доступні до вільного користування.

Узагальнюючи вищевикладене пропонується наступне:

враховуючи результативність та позитивну динаміку вдосконалення навчального процесу продовжити практику проведення короткострокового підвищення кваліфікації з питань цивільного захисту педагогічних працівників навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту з більш активним застосуванням методу аналізу конкретних навчальних ситуацій (case-study).

з метою ефективного функціонування системи цивільного захисту у новостворених територіальних громадах впровадити “Практичний poradnik з реалізації основних заходів цивільного захисту в умовах реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні”;

продовжити наукові дослідження за напрямком забезпечення методичного супроводу підприємств, установ та організацій, що проводять спеціальні об'єктові навчання і тренування з питань цивільного захисту із впровадженням освітніх інноваційних технологій.
